

DZIENNIK LUDOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCIALISTYCZNEJ

CENA PRENUMERATY:
 We Lwowie mies. 2,250 000 Mk.,
 z dostawą do domu 2,500 000 Mk.,
 na prowincji 2,500 000 Mk., za
 granicą 3,800 000 Mk.
 Cena pojedynczego egzemplarza
 na całym obszarze Polski

100.000 Mp
 na prowincjonalnych miejscach
 120.000 Mk.

Redakcja i Administracja
 Lwów, Sykstuska 21.
 Tel. w dzień Nr 24 — od godz.
 7 10 wieczór 196.

NAKŁ.: LUD. SPÓŁDZIELCZEGO TOW. WYD. — CZEK P. K. O. Nr. 142.176. REDAKTOR NACZ.: ARTUR W. HAUSNER.

Zapowiedź ubezpieczenia przeciw bezrobociu.

Program naprawy skarbu.

Ustawy podatkowe. — Ubezpieczenie bezrobotnych.

WARSZAWA. 3. stycznia. (Pat.) Sejmowa komisja skarbową, pod przewodnictwem posła Byrki obradowała na dzisiejszym posiedzeniu w dalszym ciągu nad projektem ustawy o naprawie skarbu państwa i o reformie walutowej. Na wstępie premier p. Grabski udzielił odpowiedzi na podnieszone na wczorajszym posiedzeniu zagadnienie drożyzny, które staje się w związku z przejściem do nowej waluty bardzo aktualne. Poruszył również zagadnienie nowych podatków i bezrobocia. W tej ostatniej sprawie zapowiedział p. minister, wznowienie wniesionego już przez jeden z poprzednich rządów przedłożenia, dotyczącego ustawy o ubezpieczeniu od bezrobocia. Po wyjaśnieniach p. ministra rozwinęła się szczegółowa dyskusja. Po szczegółowej dyskusji nad punktem dotyczącym przyspieszenia terminu płatności, uproszczenia postępowania w dziedzinie niektórych podatków i opłat państwowych, punkt ten przyjęto ostatecznie z następującymi uzupełnieniami:

1. Na wniosek posła Rusinka, rozszerzono przewidziane tam pełnomocnictwa także na wprowadzenie nowych podatków bezpośrednich.

2. Postanowiono, że przedpłaty uiszczane na rachunek podatku obrotowego w formie świadectw przemysłowych (patenty) nie będą wliczone do podatku wymierzonego na podstawie obrotu, tem samem zostały załatwione poruszone na wczorajszym i dzisiejszym posiedzeniu wnioski o wprowadzenie samostanowionego podatku zarobkowego.

3. Przyjęto zasadę przyspieszenia terminu płatności podatku majątkowego i zabezpieczenia wpływów z tego podatku przez płacenie go w gotówce t. j. w markach polskich, względnie w walutach i dewizach zagranicznych.

Następnie poseł Jaroszyński wniósł dalsze dwa punkty, które dotyczą przeciwdziałania lichwie pieniężnej oraz stworzenia w myśl konstytucji naczelnej Izby gospodarczej.

Po przyjęciu artykułu 1. z powyższymi

uzupełnieniami posiedzenie odroczone do 4. popołudniu.

— 600 —

Bank emisyjny i waloryzacja.

WARSZAWA. 3. stycznia. (Pat.) Na popołudniowym posiedzeniu sejmowa komisja skarbowo - budżetowa, przyjęła pozostałe punkty, art. 1. ustawy o naprawie skarbu państwa i reformie walutowej.

W punkcie 3. przyjęto tylko główną tezę o zastosowaniu niezbędnych dla uniknięcia deficytu budżetowego oszczędności w gospodarce państwowej. Natomiast odrzucono specyfikacje, w jaki sposób te oszczędności mają być zastosowane. Punkt 4 mówiący o przekazaniu samorządom niektórych funkcji wykonywanych przez organa państwowe został przyjęty. Tak samo pkt. 5. dotyczący zaciągnięcia pożyczki do wysokości 500 milionów franków. W punkcie dotyczącym sprzedaży państwowych przedsiębiorstw przemysłowych wyeliminowano oprócz benzyniarni i szalin także zakłady związków azotowych w Chorzowie. W pkt. 8. ustalono wartość jednostki monetarnej na podstawie ustawy z dnia 28. lutego 1919, która mówi o wprowadzeniu złotego polskiego. Tak samo przyjęte pkt. 9. i 10. dotyczący ustalenia relacji marki do nowej jednostki monetarnej, oraz przerachowania zobowiązań publicznych i prywatnych na nową walutę. W pkt. 11. dotyczącym powołania do życia Banku emisyjnego, uzupełniono pewnymi postanowieniami, które konkretyzują 1) że bank emisyjny ma być spółką akcyjną, 2) że ma być z udziałem państwa, 3) że państwo ma mieć wpływ na skład zarządu, 4) że bilety banku emisyjnego mają mieć pokrycie metalowe, albo w pełnowartościowych walutach i dewizach obcych, od 1/4 do 1/3 emisji, 5) że skarb państwa na pokrycie bieżącego deficytu nie może zaciągać pożyczki.

Cały projekt ustawy został przez komisję przyjęty. Referentem na plenum naznaczono p. Kwiatkowskiego.

ROWODZIE WE FRANCJI.

PARYŻ. 3. stycznia. (Pat.) Woda na Sewanie podnosi się w dalszym ciągu. Tor kolejowy na przestrzeni od dworca d'Orsay do mostu austerlickiego został zalany. Komunikacja przerwana. Na przedmieściach mieszkańcy coraz licznie opuszczają z pospiechem swe domy. Sytuacja jest krytyczna. Według wiadomości z szeregu innych departamentów, woda występuje z rzek zalewając okoliczne pola i łąki.

— 600 —

CHOROBA KS. LUTOSŁAWSKIEGO.

WARSZAWA. (Tel. wł.) 3 stycznia. Posł. ks. Lutosławski zachorował na szkarlatynę i leży w swojej posiadłości Drozdowie. Jak podaje „Rzeczpospolita” przyjaciele chorego, obawiają się o stan jego zdrowia.

— 600 —

ROZWIĄZANIE SEJMU SASKIEGO.

EILWESE. (Pat.) 3 stycznia. Komisja prawna saskiego Landstagu przyjęła przeciw głosom socjalistów wniosek komunistów w sprawie rozwiązania parlamentu.

Płaszczki bluzki suknie,
szlafroki, kamizelki
o 35% taniej niż w mieście
H. REISNER I J. FINKLER
Lwów, Gródecka 64 naprzeciw kościoła Elżbiety.

PORZĄDEK OBRAD JUTRZEJSZEGO SEJMU.

WARSZAWA. (Tel. wł.) 3 stycznia. Jutrzejszego posiedzenia sejm obejmuje następujący porządek dzienny:

1) Sprawozdanie komisji skarbowej o projekcie ustawy o pełnomocnictwach dla rządu.

2) III czytanie ustawy o skreślenie art. 89 z ustawy o podatku majątkowym.

3) III czytanie ustawy o przymusowym stosowaniu wskaźnika drożyznianego przy regulacji płac zarobkowych.

Wyznaczone na 9 bm. posiedzenie senatu, zostało z powodu święta grecko-kat. odroczone na dzień 10 bm.

BURZUAZJA NIEMIECKA OGŁADZA LUDNOŚĆ.

LONDYN. (Pat.) 3 stycznia. Polradio „Daily Mail” donosi z N. Yorku, że Maksymilian Harden przemawiając na zebraniu oświadczył, że Niemcy są literalnie przeładowani zapasami żywności. Gdybym był Hooverem, oświadczył publicysta, nie posłałbym do Niemiec ani jednego ziarna, dopóki istniejące tam zapasy nie zostałyby spożyte. Przyczyną tego, iż Niemcy umierają z głodu jest zdaniem Hardena fakt, że właściciele ziemscy i farmerzy ukrywają u siebie połowę zbiorów ostatnich odmawiając sprzedaży ich za marki niemieckie.

Niewolnictwo w Polsce czyli jak p. Dmowski pouczał zagranicę o naszych stosunkach.

WARSZAWA. (Tel. wł.) 3 stycznia. Sekretarz generalny Ligi Narodów sir Eryk Drummond wysłał do rządu polskiego pismo z zapytaniem, czy rząd polski, podjął kroki ustawodawcze, celem zniesienia niewolnictwa, a w dalszym ciągu jakie były tych kroków skutki. Pismo nosi datę 29 grdn. ub. r. Podobne listy wysłał p. Drummond do rządów Afganistanu i Abisynji. (Czy powyższe pismo, jest także owocem działalności p. Dmowskiego i Zamoyskiego na polu naszej zagranicznej polityki?)

Zresztą p. Drummond ma nieco racji. Za rządów Chjeny, Polska naogół w niczem się nie różniła od Abisynji. Niewolnictwo szerokich mas ludowych było stanem faktycznym.)

Spadek po Chjeno-Piaście.

Zastój gospodarczy.

Dla ogólnej charakterystyki wymowne są następujące cyfry sprawozdania wydziału handlu wewnętrznego Min. Przem. i Handlu.

W przemyśle włókienniczym z którego przemysł bawełniany przekroczył w r. 1922 uruchomienie przedwojenne, a przemysł wełniany doszedł do 75% stanu przedwojennego, sytuacja w r. 1923 znacznie się pogorszyła.

Ceny wyrobów włókienniczych polskich — mówi to źródło — w ciągu ub. roku doszły i prześcignęły parytet złota, co utrudniło konkurencję na rynkach zagranicznych. Jeżeli doda się jeszcze coraz bardziej zwiększający się brak gotówki obrotowej, spowodowany stałym spadkiem marki oraz trudności kredytowe, to nie dziwnego, że kryzys, trwający prawie od początku roku, nie kończy się i co najgorzej, niema widoków na rychłą poprawę stosunków. Przeszło 50% robotników pracuje za ledwo 3—4 dni w tygodniu, a przeciętne zarobki robotników łódzkich nie przewyższają 50% zarobków przedwojennych, położenie zatem klasy robotniczej jest ciężkie.

W przemyśle górniczym sytuacja niepewna. Na G. Śląsku zmniejszył się wywóz węgla do Niemiec, co wprawdzie powetowano zwiększonym wywozem do Czech, jednakże wywóz ten wynika z chwilowej koniunktury, wywołanej zmniejszeniem się zapasów węgla czeskiego wskutek strajku górniczego. Wywóz do innych krajów pozostaje jeszcze w granicach dość skromnych. W Zagłębiu Dąbrowskim sytuacja pogorszyła się znacznie, gatunki bowiem przemysłowe węgla idą znacznie gorzej.

W przemyśle naftowym według danych do 1.X. produkcja ropy naftowej jest w r. b. mniejsza, niż w r. 1920, stanowi za ledwie 2/3 produkcji przedwojennej.

Kopalnie i warzelnie soli wykazują również mniejszą produkcję, niż w latach 1920—1922.

Przemysł hutniczy wykazuje wprawdzie pewien postęp staty, rok jednak ostatni uważa za cięższy od poprzednich. Wytwórczość wielkich pieców b. Kongresówki oraz huty Kraków w Małopolsce wyniosła w ciągu 9 ciu miesięcy r. ub. w tonnach około 82 000, czyli 26·2% wytwórczości przedwojennej, stalownie dały około 193 000 t. j. 43·7%, a walcownie około 132 000 tonn, czyli około 37·8% wytwórczości przedwojennej.

Przemysł metalowo-hutniczy w dziale maszyn rolniczych nie wytrzymuje konkurencji angielskiej, czeskiej i niemieckiej, zwłaszcza, że ceny wyrobów polskich w ciągu października i listopada wzrosły o 248%, w dziale obrachunku ceny wzrosły w okresie miesięcznym średnio o 316%, w dziale zaś silników o 182%, co powoduje, iż przemysł ten przeżywa okres częściowego zastoju.

Przemysł chemiczny nie odczuwa przesilenia i rozwija się normalnie w różnych swych działach, ale tylko dzięki temu, że potrzeby rynku wewnętrznego są przeważnie, prócz paru działów, większe od produkcji.

Wytwórczość garbarstwa polskiego przy ograniczonej pracy (wiele fabryk pracuje po 2—3 dni w tygodniu) wynosi około 40%, a w niektórych garbarniach za ledwie 20% produkcji przedwojennej.

Dane te, zaczerpnięte z urzędowego sprawozdania, są najlepszą ilustracją, do czego najważniejszy dział gospodarstwa narodowego doprowadził rząd Chjeno-Piasta w ciągu ostatniego półrocza, niwecząc te podwaliny pod dobrobyt powszechny, jakie kładły poprzednie rządy w dużo trudniejszych do opanowania warunkach.

Zafoka puka pod lodem.

PUCK, 2. I. (Pat.) W ostatnich dniach grudnia z. r. zafoka Pucka na przestrzeni przeszło 16 km. pokryła się grubą warstwą lodu.

—oOo—

Snieżycyca zazypuje pociągi.

WARSZAWA, 3. I. (AW.) Z powodu zasp śnieżnych pociągów idących z Warszawy przez Skierniewice do Krakowa, oraz z Warszawy przez Łódź do Poznania został odwołany. Ostatni pociąg, który odszedł wczoraj o godz. 8 40 do Krakowa, ugrzązł w Skierniewicach. Podjęto pracę około oczyszczenia toru.

Konferencja kolejowa.

WARSZAWA, 3. I. (AW.) W międzynarodowej konferencji kolejowej, która rozpocznie się 10. b. m. w Warszawie, weźmie udział 50 delegatów, reprezentujących Anglię, Austrię, Belgię, Czechosłowację, Estonię, Francję, Łotwę, Niemcy, Szwajcarię i Włochy. Konferencja zająć się ma między innymi wznowieniem komunikacji Warszawa-Paryż, wstrzymanej po Ruhrze, przywróceniem przerwanej przed wojną Nord-Expressu, ustaleniem komunikacji Warszawa—Rzym—Brindisi oraz Warszawa—Wiedeń.

—oOo—

Liczba posłów socjalistycz. w Europie.

Wobec zapewnień prasy burżuazycznej, że socjalizm zanika, itp., warto przytoczyć szereg cyfr, wskazujących, że rozwój idei socjalistycznych i liczba ich zwolenników jest po wojnie znacznie większa, niż przed wojną. Łatwo to stwierdzić np. na podstawie liczby posłów socjalistycznych, zasiadających w różnych krajach.

Oto szereg najnowszych danych, uwzględniających tylko sejmy, bez senatów: Belgia — 68 socjalistów (36·6% ogółu posłów), Dania — 48 (32·2%), Niemcy — 173 (37·7%), Estonia — 20 (20%), Finlandja — 53 (26·5%), Francja — 50 (8·6%), Anglja — 192 (30·8%), Włochy — 41 (7·7%), Jugostawja — 3 (1%), Łotwa — 37 (37%), Litwa — 11 (15·1%), Węgry — 25 (10·2%), Holandja — 20 (20%), Norwegja — 8 (5·3), Austria — 67 (40·2%), Polska — 41 (9·9%), Szwecja — 98 (40·4%), oraz 6 t. zw. lewych socjalistów, Szwajcarya — 43 (21·7%), Czechosłowacja — 29 (10·2%) niemieckich, 49 (17·2%) czeskich i 4 węgierskich socjalistów, Rumunia — 1.

ZATARG ANGLII Z AFGANISTANEM.

RZYM, 3. stycznia. (Pat.) „Tribuna“ donosi z Londynu: Rząd angielski postawił rządowi afganistańskiemu ultimatum, w którym domaga się wydania morderców oficerów angielskich, 2) zaniechania propagandy antyangielskiej na terytorjach Afganistanu, graniczących z Indjami, 3) wycofania wojsk afganistańskich z terytorjów granicznych.

BURZUAZJA ANGIELSKA W STRACHU.

LONDYN, 3. stycznia. (Pat.) Komitet wykonawczy Związku konserwatystów City powziął uchwałę wypowiedzającą się na rzecz unji konserwatywno-liberalnej już to w kierunku utworzenia rządu konserwatystów przy poparciu liberałów, lub na odwrót w kierunku utworzenia rządu liberałów przy poparciu konserwatystów.

TRZĘSIENIE ZIEMI W NIEMCZECH.

BERLIN, 3. stycznia. (Pat.) Polradło. W nocy dnia 31. grudnia na 1. stycznia 1924, odczuto w Trewirze trwające kilkanaście sekund trzęsienie ziemi, które jednak nie wyrządziło znaczniejszych szkód.

GRAZ, 3. stycznia. (Pat.) „Tagespost“ donosi z Lublany, że prof. Belar skonstatował wczoraj o godz. 9 45 na aparatach w obserwatorium Triglaw silne trzęsienie ziemi w odległości 400 klm.

UPTON SINCLAIR.

86)

100%

Historja patrioty.

Tłumaczyła z angielskiego
dr. FELICJA NOSSIG.

(Ciąg dalszy).

Było to prawdą, ale wówczas na nic się to Piotrowi nie przydało, bo Mirjam zajęta była Mac Cormickiem, tym niebezpiecznym diabłem, który Piotrowi tyle krwi napsuł. Wówczas Mirjam Piotra odtrącała, nie chciała nawet słuchać jego słów, a teraz chce wyzyskać miłość, którą wzgardziła.

Chwyciła go za rękę, on zaś nie miał serca odtrącić ją brutalnie. Jeżeli kiedykolwiek czuł iskrę miłości dla jakiejś kobiety — zawołała — nie możesz odmówić tej małej prośbie — tak małej prośbie Piotrze, zaklinam cię na pamięć dawnych czasów.

Nagle Piotr przestraszył się, a Mirjam również drgnęła. Od strony drzwi zabrzmiał głos: — A więc to jedna z twoich przyjaciółek? — Na progu stała Gladys, zeszytniała ze złości z zacisniętymi małymi piętami. — A więc to jest jedna z twoich czerwonych kochanek, jedna z tych nacjonalizowanych kobiet! Tupnęła nogą. — Wstań, ty dziewczko, ty ulicznico! — A gdy Mirjam nawpół otumaniona, dalej klęczała na kolanach, Gladys rzuciła się na nią, chwyciła ją za czarne włosy i rwała je tak gwałtownie,

że Mirjam upadła. — Ja cię nauczę, ty „wolno miłująca“, ja cię nauczę bałamuć mi męża. — Ciągnęła Mirjam za włosy, drapała, i kopała ją, aż kilku szpicłów musiało wkroczyć, aby uratować życie dziewczyny.

Guffey uwiadomił Gladys przed jej zamążpójściem o haniebną przeszłość Piotra, a ona opowiedziała to Piotrowi i przypominała mu to niezliczoną ilość razy. Widok „nacjonalizowanej“ kobiety doprowadził ją do szału i trzeba było całego tygodnia, ażeby w rodzinie Gudgów na nowo zapanował pokój. Przez ten tydzień miotała biednym Piotrem

burza uczuć. Zestawiano właśnie pierwszy czerwony pociąg, i złożyło się tak, iż każdy z osobna z czerwonych cudzoziemców, którego Piotr znał, nagabywał go i usiłował wzruszyć mu duszę i sumienie. Kuzynka Saddle Todd, urodzona w Anglii, wyjeżdżała pierwszym okrętem, toż samo finlandzki rezbacz, którego Piotr poznał u I. W. W., dalej czeski robotnik z fabryki papierosów, u którego Piotr przez pewien czas jadał obiady, a wreszcie Michał Dubin, robotnik żydowski, z którym Piotr dwa tygodnie przesiedział w więzieniu i który później był jedną z ofiar obitych batem owej nocy.

Michał lamentował straszliwie, ponieważ miał żonę i troje małych dzieci; twierdził, iż szpicle, robiący u niego domową rewizję, skradli mu zaoszczędzonych trzysta dolarów. Piotr naturalnie powtarzał znów, że niczego zrobić nie może, Dubin jest czerwonym a nadto cudzoziemcem, musi być zatem wysłany. Gdy czerwonych wsadzano do wagonów, o-

koło pięćdziesiąt kobiet stało na dworcu, między innymi także żona Dubina, płakały i załamkiwały ręce, chciały przerwać kordon straży, aby dostać się do swych krewnych. Policja musiała ich odpychać knutami. Mimo czujności policjantów udało się hysterycznej pani Dubinowej przerwać kordon. Rzuciła się pod koła pociągu, i z trudem tylko udało się ją uratować. Sceny tego rodzaju wywołałyby naturalnie przykre wrażenie na publiczności, Guffey zatelefonował więc do wszystkich redaktorów w mieście i zażądał od nich słowa honoru, że żadne pismo nie poda szczegółów tych zajść.

84.

Wskróś całego kraju toczyły się teraz czerwone pociągi, obładowane I. W. W. samą, komunistami, pacyfistami, anarchistami i niezliczonymi odmianami bolszewików. Wsadzano ich na okręty i wysyłano do Rosji. Okręt otrzymał przewisko „czerwona arka“, i czerwoni mówicy wszczęli straszny krzyk, pewien czerwony duchowny ośmielił się nawet porównać ten okręt z okrętem „Mayflower“, który pierwszych purytanów sprowadził z Anglii do Ameryki. W Waszyngtonie było też kilku czerwonych urzędników państwowych, którzy robili trudności i uniemożliwiali znaczną liczbę nakazów deportacyjnych, między innymi także kilka z oddziału Piotra. Piotr i żona jego byli naturalnie tem podrażnieniem. Wkrótce zdarzyło się coś jeszcze bardziej przykrego.

—oOo—

W niedzielę dnia 6-go stycznia o godz. 12 w południe odbędzie się

Poranek kinematograficzny w kinie MARYSIENKA

wyświetloną zostanie
najweselejsza komedia
w 5-ciu aktach p. t.

JEJ SPORT

w głównej roli HENNY PORTEN
oraz 2 akt. komed. z Charlem Chaplin p. t.
BILLY i TEŚCIOWA.

Ceny biletów zmniejszone od 150.000 do 300.000 Mp.

Kongres P. P. S.

Kraków, 2 stycznia.

W poniedziałek przez cały wieczór dzień trwała dyskusja nad sprawami politycznymi i nad referatem tow. Diamanda. Dyskusja była wyczerpującą. — Chwilami przybierała odcień bardzo namiętny, przyznać jednak trzeba, że nad wszystkimi przemówieniami górowała myśl o dobru klasy robotniczej, o rozwoju i przyszłości Polskiej partii socjalistycznej. Przejawilo się to szczególnie w przemówieniu generalnego mówcy za rezolucją t. zw. opozycji tow. Pragiera jak i w przemówieniu mówcy C. K. W. tow. J. Moraczewskiego.

Skonkretyzowane zostały w obydwu przemówieniach stosunki Polski współczesnej, różnorodność i zmienność tej rzeczywistości, stawiającej przed klasą robotniczą Polski coraz to nowe zadania i zagadnienia.

W tej różnorodności i bogactwie wydarzeń społecznych szukać należałoby przyczyn różnorodności metod — które zdaniem różniących się w odcieniach taktyki członków partii najrychlej wiodłyby ku otrzymanym już praw i ku uzyskaniu nowych zdobyczy. W czasie owych dyskusji wpłynęły na ręce prezydium Zjazdu nowe wnioski, mające na celu uzupełnienia pewnych niejasności i niedopowiedzeń w rezolucji C. K. W.

Tow. Skalak zgłosił deklarację podkreślającą zgodność partii w rozwiązaniu zadań, jak i w ocenie współczesnej sytuacji politycznej, ściśle w duchu naukowego marksistowskiego światopoglądu z uznaniem walki klas jako najważniejszego czynnika w tym światopoglądzie.

Odczytaną też została poprawka tow. Hersztala do rezolucji C. K. W. podkreślająca, że partia tolerować względnie poprzeć może tylko taki rząd którego działalność nie będzie szła wbrew interesom politycznym i gospodarczym klasy robotniczej. Wnioski te i poprawki odesłane zostały do komisji politycznej.

Po obradach komisji politycznej w czasie których kongres debatował nad sprawami organizacyjnymi zostało na plenum zjazdu złożone sprawozdanie i podano do wiadomości ostateczną redakcję zgłoszonych rezolucji. Imieniem mniejszości komisji przemawiał tow. Zaremba imieniem większości tow. Perl.

W głosowaniu przez drzwi większością 128 głosów przeciw 43 gł. przyjęto rezolucję tow. Perla, która w głównych punktach, z pewnymi zmianami, opiera się na rezolucji C. K. W. znanej naszym Czytelnikom z przedruków w naszej prasie partyjnej.

Rezolucja polityczna.

Rezolucja uchwalona na podstawie referatu tow. Barlickiego, wysunęła następujące hasła programowe: obrona republikańskiego i demokratycznego ustroju państwa, rozwijanie istniejącego prawnodawstwa robotniczego, rozszerzanie własności państwowej w dziedzinie produkcji, wprowadzanie w życie Konstytucji Marcowej, realizowanie reformy rolnej i utrzymanie ochrony lokatorów, sanacja skarbu kosztem obciążenia podatkowego warstw posiadających, osiągnięcie przynajmniej przedwojennego poziomu płac robotniczych, walka z drożyzną itd.

Dalej rezolucja C. K. W. stwierdza, że program powyższy, może być przeprowadzony tylko przez Rząd, oparty na zaufaniu mas pracujących.

P. P. S., która przez lata całe kierowała walką o niepodległość narodu, stać musi na czele walki o przebudowę społeczeństwa, walki w obronie demokracji i pracy nad rozwojem Polski. Dlatego organizacje partyjne powinny przystąpić do skupienia klasy robotniczej, mas włościańskich i inteligencji pracującej pod hasłem powołania Rządu Ludowego, Rządu demokracji i pracy.

Następnie rezolucja stwierdza, że o ile Partia nie będzie mogła w danej chwili osiągnąć Rządu całkowicie odpowiadającego jej stanowisku — może poprzeć pod ściśle określonymi warunkami gabinet antyprawicowy, wynikający z sytuacji parlamentarnej.

Zamachowi na demokrację i prawa robotnicze, głosi dalej rezolucja, P. P. S. przeciwstawi się wszelkimi rozporządzalnymi środkami.

Ustawa o naprawie skarbu.

Dla jakich spraw p. Grabski żąda pełnomocnictw?

WARSZAWA, 2 stycznia (AW.) Ustawa o naprawie skarbu reformie walutowej wymienia 12 następujących punktów:

1) Przyspieszenie terminu płatności i uproszczenie postępowania przy płaceniu podatków i opłat. 2) Wprowadzenie zmiany stawek celnych. 3) Zastosowanie oszczędności drogą zmian w granicach przez konstytucję określonych. 4) Przekazanie samorządom niektórych zadań oszczędnościowych. 5) Zaciąganie pożyczek do wysokości 500 milionów fr. zł., nie połączone z wydzierżawianiem monopolów i kolei. 6) Sprzedaż państw. przedsiębiorstw handlowych z wyjątkiem odbenzyniarni i salin do wysokości 100 milionów fr. zł. 7) Dokona-

nie zmian w statutach instytucji kredytu długoterminowego. 8) Ustalenie i wprowadzenie nowego systemu pieniężnego i wypuszczenie środków płatniczych, mających moc zwalniania od zobowiązań. 9) Przejście na nową walutę i ustalenie relacji marki polskiej i warunków likwidacji P. K. K. P. 10) Przerachowanie na nową walutę zobowiązań publicznych i prywatnoprawnych. 11) Powołanie Banku Emisyjnego do życia. 12) Konwersja i konsolidacja pożyczek i zobowiązań państwowych. Art. II. przewiduje, że wykonanie postanowień art. I odbyć się ma w ciągu 1924 roku drogą rozporządzeń prez. Rzpltej wydanych na podstawie uchwały Rady Min.

Imperjaliści francuscy uniemożliwiają rokowania.

PARYŻ, 3. stycznia. (Pat.) Ag. Havasa dowiaduje się, że odpowiedź francuska na memorandum niemieckie zredagowana będzie w formie bardzo umiarkowanej. Zajmie się ona szeregiem poszczególnych spraw nie zamykając w żadnym razie drogi do dalszych rokowań. Opinia przedstawicieli Francji w Zagłębiu Ruhry jest wobec żądań niemieckich nieprzychylną, bowiem przez przyjęcie propozycji niemieckich spowodowanoby poważne zmniejszenie uzyskanych już gwarancji.

PARYŻ, 3. stycznia. (Pat.) „Temps“ zauważa, że rokowania z Niemcami w sprawie terytoriów okupowanych, nie mogą do-

prowadzić do pomyślniejszego rezultatu, skoro rząd niemiecki w memorjale swoim zajmuje się tylko kwestjami administracyjnymi i domaga się szeregu korzyści, nie dając natomiast żadnych rekojmi, co do wypełnienia zobowiązań. Nic więc dziwnego, że rokowania, które w tych okolicznościach się rozpoczynają, nie mogą wzbudzać wielkiej nadziei.

BERLIN, 3. stycznia. (Pat.) W związku z zezwoleniem międzykoalicyjnej komisji nadreńskiej wznowiona została komunikacja między terytorjum okupowanym a nieokupowanym Niemiec.

Kapitalistyczna bezczelność.

Zamach na 8 godz. dzień pracy.

DUESSELDORF, 3. stycz. (Pat.) Przemysłowcy w Nadrenji i Westfalji postanowili wprowadzić we wszystkich fabrykach 10 godzinny dzień pracy z dnieniem 2. stycznia r. b. Lokalne socjalistyczne dzienniki uważają jednomyślnie powyższą decyzję przemysłowców za bezpodstawną i nie mającą mocy obowiązującej.

(Kapitaliści w Nadrenji liczą widocznie na pomoc okupacyjnych wojsk francuskich, w swych gwałtach przeciw robotnikom. W interesie imperjalizmu francuskiego leży bowiem jak największe eksploatowanie pracy robotniczej. — Red.)

WARSZAWSKA RADJOSTACJA CZYNNĄ.

WARSZAWA, 3. stycznia. (A. W.) Radjostacja warszawska oddana została wczoraj do użytku publiczności. Depesze przyjmują

wszystkie urzędy telegraficzne. Opłata do N. Yorku wynosi 120 cent. złotych. Dla depesz prasowych i państwowych 60 cent.

LEW 4. I. 924 PREMIERA 4. I. 924 APOLLO

Ostatnia seria dram. z cyklu „HRABINA PARYŻA“, którzy w triumf. pochodzie przesunął się przez świat cały p. t.

NAD WŁASNĄ MOGIŁĄ

Główne role odtwarzają:
MIA MAY — GAJDAROW — GLAESSNER — JANNINGS.
WSZYSCY MUSZĄ WIDZIEĆ UWIEŃCZENIE ARCYDZIEŁA.

Nowe opłaty stemplowe.

Od dnia 1 stycznia 1924 r. obowiązują podwyższone stawki opłat stemplowych od podań, wnoszonych do państwowych władz i urzędów administracyjnych, od wydawanych przez nie świadectw urzędowych oraz pewnych dokumentów prawnych.

Mianowicie wynosi normalna opłata od podania kwotę 1,400.000 mkp. od pierwszego, a po 280.000 mkp. od każdego dalszego arkusza, zaś od każdego załącznika podania 280 tys. mkp., bez względu na ilość arkuszy załącznika.

Wyższej, względnie niższej jak normalnej opłacie podlegają podania:

a) o zezwolenie na nabycie nieruchomości przez obcokrajowca 24 milj. mkp.
b) o zatwierdzenie statutu lub zmiany statutu spółki akcyjnej 24 milj. mkp.

c) o koncesję na przedsiębiorstwo przemysłowe I do III kategorii podatku przemysłowego lub na przedsiębiorstwo handlowe I i II kategorii 24 milj. mkp.

d) o koncesję na przedsiębiorstwo zarobkowe innych kategorii lub o koncesję spółdzielni 4,800.000 mkp.

e) o zezwolenie na urządzenie w celach zarobkowych widowiska, koncertu, zabawy itp. 3,300.000 mkp.

f) o zezwolenie na zmianę nazwiska 24 milj. mkp.

g) rekursy (odwołania) przeciw wymiarowi podatków, opłat i innych danin państwowych — jeśli sporna danina nie przewyższa sumy 10 milionów mkp. — 95 tys. mkp. — jeśli wynosi powyżej 10 milionów mkp., a nie przenosi 100 milj. mkp. — 230 tys. mkp., wreszcie jeśli sporna danina przewyższa 100 milj. mkp. — 1,400.000 mkp.

Co do świadectw urzędowych wynosi normalna opłata stemplowa 1,400.000 mk. od pierwszego, a po 280 tys. mkp. od każdego dalszego arkusza.

Wyższej jak normalnej opłacie podlegają następujące świadectwa:

a) akt zezwolenia na zmianę nazwiska 143,500.000 mkp.

b) dokumenty koncesyjne dla przedsiębiorstw wyższych kategorii (wymienionych wyżej pod c) — 24 milj. mkp., zaś niższych i dla spółdzielni 4,800.000 mkp.

c) zezwolenia na urządzenie w celach zarobkowych widowiska, koncertu, zabawy itp. — 3,350.000 mkp.

Duplikaty dokumentów urzędowych oraz urzędowe odpisy i wyciągi podlegają opłacie w kwocie 670 tys. mkp. od każdej strony duplikatu (odpisu wyciągu), zaś urzędowe zawierzytelnie odpisów, sporządzonych przez samą stronę — opłacie w kwocie 280 tys. mkp. od każdej strony odpisu.

Urzędowe legalizacje podpisów podlegają zasadniczo opłacie w kwocie po 190 tys. mkp. od pierwszego i drugiego podpisu, położonego na tym samym dokumencie; — przy równoczesnej legalizacji więcej jak dwóch podpisów — wynosi opłata 400 tys. mkp. za wszystkie podpisy.

Nadto podwyższone zostały opłaty od pełnomocnictw w ogólności do kwoty 1,400 tys. mkp., o ile zaś chodzi o pełnomocnictwa, które dotąd podlegały opłacie w kwocie 40 tys. mkp. wynosi podwyższona opłata 470 tys. mkp.

Wyciągi metrykalne podlegają obecnie opłacie w kwocie 280 tys. mkp., a wszystkie inne stałe opłaty (z wyjątkiem należności sądowych) wynoszące dotąd 12 tys. mkp., podwyższone zostały na 140 tys. mkp.

Wreszcie od pokwitowań z przyjęcia podania tj. od t. zw. rubrów podań przypada opłata w kwocie 140 tys. mkp.

Opłaty od rachunków, kwitów, weksli pozostają niezmiennione, a jedynie stała ulgowa opłata od czeków podwyższoną została z kwoty 5 mkp. na 5 tys. mkp.

Kłopoty dolarowców.

Jak wiadomo w obiegu ukazały się fałszywe dolary, doskonale podrobione i szczególnie banknoty po 20 dol.

Poza tem „zmartwieniem“ waluciarzy policja stale „depcze“ im po „nagniotkach“.

Na czarnej giełdzie policjanci aresztowali 6 zawodowych waluciarzy. Odstawiono ich do dyr. pol. celem wydania im nakazu pracy. Przy przytrzymanym Leizorze Sigalu znaleziono 21 dolarów, B. Kornhaber i J. Berger zdołali zbiec przed rewizją, pozostawiając swe legitymacje.

W kawiarni „Republik“ podczas rewizji znaleziono u Józefa Grodeckiego 34 dol. u M. Schächtera 20 dol., zaś Roman Sochacki swe 22 dol. schował w specjalnym bandarzu na nodze. Pozatem zakwestjonowano kilkaset akcji nieopodatkowanych.

Wasył Tymczak na widok wkraczających posterunkowych dał swój portfel do przechowania ciastkarce Irenie Hankównie. Następnie stwierdził, iż z tego portfela „zniknęło“ 50 dolarów.

Podobny „hokus pokus“ z dolarami przetestował Józef Abend. Przyszedłszy do domu pozostawił swe dolary na krześle w portfelu. Po przebudzeniu się stwierdził, że „ktoś“ skradł mu 200 dolarów. Poszkodowany dopiero po dłuższym namyśle po-

wiadomił o swej stracie policję.

Do „kompletu“ należy dodać, iż Rachela Katz przechodząc ulicą Legjonów zgubiła 11 dolarów i dokumenty. Stanisław Huzarewicz zgubił znów 181 dolarów. — Ofiaruje on 50 dolarów „uczciwemu“ znalazcy.

Pomimo tych „udręk“ waluciarze i kolekcjonerzy tych „papierków“ poszukują ich i usilnie starają się, aby nie urosły na wartości.

„Manja“ dolarowa potrwa jeszcze długo

Różne.

PRODUKCJA PRZEMYSŁU FRANCUSKIEGO PRZEWYŻSZA PRZEDWOJENNĄ. Jak donoszą pisma, poraz pierwszy od czasu wojny miesięczna produkcja kopalń francuskich przewyższa produkcję przedwojenną.

Komunikaty.

× ZARZĄD UNIwersytetu LUDOWEGO we Lwowie odbędzie posiedzenie w piątek, 4 bm. o godz. 7-mej wiecz. w lokalu przy ul. Bourlarda 5 l p.

—oOo—

Szkice.

ZAWIEJA.

Z tępa, nieubłagana pasją sieką powietrze lodowe pyłki, hulając swobodnie po bezkresnych równiach, po cyplach dachów, niegościnnych ogrodach i ulicach.

Zsiniałe twarze i drżące ręce osypuje rącho puch naiwny, natychmiast zmieniając swą krótkotrwałą postać na bezradne kropelki.

Minoto puch bije wciąż wyrwałę, wory i przenosi góry, czując się wielkim i potężnym na szalonych barkach wichru.

Niweczy wspomnienia radosnych zielonych sylwetek drzew, które tu oto stały żywe, zielone, drgające — zacierają do szczytu zarysy pól, które przed czasem nie dającym ziociły się chlebem ziarnem.

Świat staje się omarzły, nieruchomy, martwo biały, oślepiąco nowy przez tę wilgotną, niepokalaną białość.

Wszystkie drogi, chodniki, kamienie, załomy murów steżały i zastygły — jakby nigdy nie były opylone oparem skwaru, jakby nigdy nie znały żarnego płomienia lata i uścisku suszy — jakby się zrosły z śnieżną martwością.

Pieśń zawiei niesie swój tryumf krótki, jak chichot mocy złych, które swe władztwo niewzruszonym mienią... A czas w spokoju i ciszy dodaje codzień kreskę do swego wyroku.

—oOo—

Wiadomości z kraju.

TRAGICZNA ŚMIERĆ ARCHITEKTA. Architekt miasta Kalisza Skolimowski wraz z blacharzem i technikiem udał się na dach nowobudującego się ratusza, aby odszukać miejsca zaciekania. Podczas oglądania miejsca niebezpiecznego poślizgnął się na lodem pokrytej blasze i spadł z dachu na bruk podwórza, zabijając się na miejscu.

MILJARD GO SKUSIŁ. W Łodzi pewien kasjer kolejowy przy wypłacie poborów przez pomyłkę wypłacił o półtora miljaru za dużo telegraficznie z Głona Stanisławowi Kowalskiemu, który odbierał pieniądze dla siebie i kolegów. Gdy kasjer spostrzegł pomyłkę nie odszukano już Kowalskiego, który wraz z żoną zbiegł do Warszawy. Ujęto ich jednak w drodze, poczem pieniądze prawie, że w całości od nich odebrano.

ZAMIAST ZAJĄCA ZABIŁ CZŁOWIEKA. Obszarnik Boreczak z pod Mogilna urządził dla znajomych polowanie. Podczas tej „rozrywki“ jeden ze strzelców wpakował cały nabój w brzuch niejakiemu Maciejewskiemu z Poledzia, którego w stanie beznadziejnym odwieziono do szpitala.

Sprawy partyjne.

* PIERWSZY WYKŁAD SZKOŁY PARTYJNEJ PPS. we Lwowie. We wtorek 8 stycznia br. od godz. 7—8 odbędzie się wykład tow. Skalaka na temat: „Formy ruchu robotniczego“ od godz. 8—9 wykład tow. dr. St. Dregiewicza na temat „Ustrój i konstytucja państwa polskiego“ w lokalu przy ul. Brajerowskiej 8, parter, oficyny na lewo. Sekretarjat PPS.

* BIBLIOTEKA RADY ROB. P. P. S. z powodu szkonnym zamknięta jest do 15 bm.

Wzywa się wszystkie towarzyszk i towarzyszy, aby do tego dnia zwrócili wypożyczone książki. Zarząd Biblioteki.

* SEKRETARJAT OBWODOWY I OKRĘGOWY PPS. czynny jest codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 12—2 pop. i 6—7 wieczorem w lokalu przy ul. Sykstuskiej 21 II p. W tymże czasie Sekretarjat PPS. przyjmuje wkładki partyjne na rok 1924.

Towarzysze i Towarzyszk zalegające z wkładkami, proszeni są o jaknajrychlejsze wyrównanie tychże.

Teatr żydowski

Jagiellońska 11.
dyr. S. M. Gimpel.

Komedja w 4 aktach.

Szmul Dorobkiewicz

Piątek o godz. 7. wieczorem

Przedsprzedaż biletów przez cały dzień przy kasie teatralnej.

Bilans 3 miesięcznej działalności p. min. Nosowicza.

We wstępnym artykule zaryzykowała „Rzeczpospolita“ w Nr. 347 z dn. 22. 12. ub. r. twierdzenie, że upadek ministra kolei żel. p. Nosowicza spowodowały stronictwa lewicowe z PPS. na czele. Przyznajemy, że w tym twierdzeniu jest dużo prawdy, i będzie to trwała zasługa nasza, że kolejnictwo uwolnione zostało od takiego opiekuna. Musiało się go usunąć z powodu niesłychanej nieudolności.

Jest faktem, że nominację p. Nosowicza ministrem przyjęliśmy zyczliwie, ufając, że reklama, jaka go poprzedziła zawiera choć trochę prawdy. Chociaż nie wierzyliśmy nigdy, jakoby p. N. był tak bardzo genialny, jak go przedstawiono, to jednak sądziliśmy, że może ma cokolwiek szersze horyzonty. Tymczasem rządy jego były jedną wielką kompromitacją.

Bo oto cały bilans 3 miesięcznej działalności pana N. jest więcej niż ujemny.

Idźmy po kolei:

1) STRAJK KOLEJOWY.

Kiedy maszyniści wystąpili ze swoimi słusznymi postulatami, dali panu N. cały tydzień czasu do pertraktacji, ale pan N. nie uznał za stosowne wogóle mówić z delegatami maszynistów i doprowadził do wybuchu strejku. A już nawet w czasie strejku nie pozwolił na wypłacenie uchwalonego 110 proc. procentowego dodatku na kilka dni przed ustalonym terminem, czem byłby strejk powstrzymany.

Zamiast pertraktacji wołał p. N. zarządzić militaryzację, która niepotrzebnie zupełnie spowodowała wielomiljardowe wydatki dla państwa i w rezultacie doprowadziła do rozszerzenia się strejku, a nadto

do znanych tragicznych zająć w Krakowie, Tarnowie i Borysławiu.

Bo oto wbrew ustawie zarządził pan N., aby zmilitaryzowanym maszynistom na 1 listopada wypłacono tylko połowę poborów mimo, że dyrekcje zwracały uwagę ministerstwa, że zarządzenie takie jest bezprawiem. — Za to powinno się było pana N. postawić w stan oskarżenia!

2) BEZMYŚLNE PENSYONOWANIE.

Wykazaliśmy już, że przy zarządzanej redukcji i pensjonowaniach nie uwzględnił pan N., ani wymogów służby, ani stosunków osobistych danych pracowników, lecz powodował się protekcjami, pozostawiając w służbie znanych niedołęgów, ale za to osobistych swoich przyjaciół, a z drugiej strony pensjonując ludzi wyprawdzie wysłużonych, ale będących jeszcze w pełni sił żywotnych i mogących państwu oddać wielkie usługi.

3) ORGANIZACJA SŁUŻBY.

Z dużym tupetem zapowiedziana organizacja służby kolejowej była już dawno „gotowa“, ale żaden z poprzednich ministrów nie miał odwagi jej podpisać, aż dopiero uczynił to pan N., który albo jej nie czytał zupełnie i podpisał na ślepo, aby tylko pokazać światu, jaki to on mądry, albo naprawdę taki był „mądry“, że podpisał głupstwo, nie dając się wprowadzić w życie, bo cała ta „organizacja“ jest najpospolitszym bluffem!

Wobec tego bilansu upadek pana N. był konieczny i pozostawia na zawsze zasługę PPS., że do tego upadku się przyczyniła.

Projekt jednolitej ustawy o wypowiedzeniu pracy.

Ministerstwo pracy przygotowało projekt jednolitej ustawy o wypowiedzeniu pracy, który w najbliższym czasie złożony będzie do łaski marszałkowskiej. Najważniejsze artykuły ustawy tej brzmią: przy umowie najmu na czas nieokreślony każda ze stron umawiających się może rozwiązać umowę, uprzedziwszy drugą stronę o swym zamiarze co najmniej na dwa tygodnie naprzód. O ile, pomimo wypowiedzenia pracy, dokonane przez pracodawcę umowa najmu nie zostanie rozwiązana, lub też będzie w ciągu tygodnia po rozwiązaniu ponownie zawarta, to pracodawca nie może w ciągu najbliższych 6 tygodni od dnia poprzedniego wypowiedzenia, rozwiązać umowy przez wypowiedzenie. Atoli pracodawca może w ciągu

tych 6 tygodni każdej chwili rozwiązać stosunek pracy, winien jednak zapłacić robotnikowi poza faktycznie zapracowanym wynagrodzeniem, jeszcze dodatkowe wynagrodzenie w wysokości zarobku jego za ostatnie 14 dni kalendarzowe. Przepisy stosują się również do umów na czas określony, nie dłuższy jednak od miesiąca, o ile stosunek najmu był dwa razy wynawiany. Jeżeli co do terminu płac nie zawarto innej umowy, to przyjmuje się, że płaca będzie tygodniowa. Przy umowie najmu każda ze stron umawiających może zrzec się umowy, uprzedziwszy drugą stronę o swym zamiarze co najmniej na dwa tygodnie naprzód, o ile w umowie nie zastrzeżono dłuższego okresu wypowiedzenia.

Uznanie za... koncesje.

Francja dostarcza Rosji materiałów wojennych.

Francja jest na drodze do uznania sowiecków, w każdym razie to uznanie oficjalne poprzedzają coraz bardziej zacieśniające się stosunki handlowe francusko sowieckie. Gorsze, że niejako podstawę stosunków handlowych między obu państwami stanowi dostawa przez Francję materiału wojennego dla Rosji. Oto n. p. 200 aeroplanów Henriota dostarczono rządowi sowieckim, inne fabryki wyrabiają dla Rosji tanki; obstalunki dla lotnictwa rosyjskiego mają podobno zostać jeszcze zwiększone.

Francji się spieszy. Nie chce zostać wyprzedzona przez inne państwa, zwłaszcza przez Niemcy, które już zawarły szereg umów z Rosją sowiecką.

Ponadto wchodzi tu w rachubę i inne względy: konkurencja Włoch, Ameryki i Anglii, które kompetują o te same koncesje rosyjskie, jakie Francja ma zamiar zastrzedz dla siebie. Idzie tu przede-

wszystkiem o budowę kolei żelaznej na południowym wybrzeżu Krymu, co rząd rosyjski już od dawna planował; dalej o koncesję lotniczą na linję Niżnij Nowgorod — Kazań — Symbirsk — Samara — Carycyn — Astrachan.

W ślad za tem nastąpiłoby usadowienie się przemysłu francuskiego w Rosji bądź jako współpracownika wytwórcy, bądź poprostu jako kupca. W każdym razie i Francji nie brak zmysłu kupieckiego, zwłaszcza gdy idzie o wyprzedzenie Anglii, która na swoją rękę zabiega o koncesje rosyjskie.

Charakterystyczny jest w związku z tem zbliżeniem sowiecko francuskim głos przestrogi pisma „L'Oeuvre“, który podnosi, że Francja sprzedaje materiał wojenny przeciw samej sobie, gdyż Rosja może użyć go przeciw aljantce francuskiej — Polsce.

Labour Party w przededniu objęcia rządów.

LONDYN. 2 stycznia. Pat. Sądziwane jest, że w dniu otwarcia nowej sesji parlamentu gabinet nie uzyska większości i wskutek tego będzie musiał zwrócić się do lidera drugiego najliczniejszego ugrupowania politycznego w Izbie gmin. Naturalną kolejną rzeczą nastąpi wtedy powołanie do steru gabinetu Labour Party.

LONDYN. 2 stycznia. Pat. W przyszłym tygodniu zwołany będzie do Londynu meeting frakcji parlamentarnej Labour Party. W poniedziałek przyszłego tygodnia odbędzie Rada naczelna odłamu niezależnego Labour Party narady nad sytuacją polityczną.

—oOo—

Prezydent Millerand o pokojowych tendencjach Francji.

PARYŻ. 1 I (Pat.) Polradio. Prezydent Millerand przyjął dziś w pałacu Elizejskim członków komisji dyplomatycznej, którzy przybyli złożyć prezydentowi życzenia noworoczne. Prezydent Millerand w przemówieniu swem zaznaczył: Ojciec Niemiec ożdził nadejście dnia pokoju. Nasza jednak wytrwałość oraz ciągłość naszej polityki umiarkowanej, lecz niewzruszonej, przyniosły w końcu owoce. Zdaje się, iż można dziś powitać jutrzeńkę pojedynania i ostatecznego pokoju, którego Francja pragnie gorąco. Francja mówił Millerand — pragnie również gorąco, aby żaden nowy incydent nie oddalił dnia nadejścia pokoju, któremu towarzyszyć będzie przywrócenie powszechnej równowagi ekonomicznej.

—oOo—

Budżet angielski.

LONDYN. 1 stycznia (Pat. Reuter). Według doniesienia urzędowego, wydatki państwa w ostatnich 10 miesiącach 1923 r. wynosiły 594,179,000 ft. szterl. W tym samym okresie r. 1922 wydatki państwa wynosiły 598,074,000 ft. szterl. Dochody wynosiły w tym czasie w r. 1923 553,285,000 ft. szterl. w r. 1922 585,562,700 ft. szterl.

—oOo—

Nowe odkrycia w grobowcu Tuthankamena.

Z Luksoru telegrafują do „Times'a“, że misja archeologiczna pod kierunkiem Howarda Costera otworzyła w tych dniach pokój zewnętrzny kaplicy grobowej. Pozostały jeszcze do odbicia mury wewnętrzne i mur sufitowy pokoju zewnętrznego, ażeby dostać się do dalszych komnat i zgłębić tajemnicę pięciorakiego przybytku.

Badanie chemiczne przedmiotów, znalezionych w krypcie Tuthankamena, zgótowało niespodziankę badaczom.

Dwa wozy, które pod warstwą pyłu nie zwracały na siebie uwagi gdy leżały pod sklepieniem kaplicy, ukazały się w przepychu i blasku niewiarygodnym jeszcze wśród skarbów Faraona.

Jeden z nich, pyszawy wóz królewski 18 tej dynastji, nabrał piękności niezrównanej przez ornamenty z drogich kamieni. Armatury srebrne, w połączeniu z piaskorzezbami i inkrustacjami błyszczącymi z gemmą rubinową, przedstawiają czarodziejski widok olbrzymiego klejnotu.

Na przedniej części wozu widać delikatny rysunek, przedstawiający Tuthankamena, depczącego nogami niewolników azjatyckich czy afrykańskich, a u jego boku, z twarzą wykrzywioną sarkastycznym śmiechem, wije się bezkształtny Bess, okrutny karzeł, artystycznie rzeźbiony w kości słoniowej, inkrustowej złotem i bogatą polichronią. Koła wozu są ze złota, na osiach błyszczących. Dyszel jest bogato ozdobiony rozetami srebrnymi.

Wóz ten stanowi bez wątplenia jedno z arcydzieł artystycznych górnego Egiptu.

—oOo—

W sprawach tego działu odnosić się należy do Komisji Związku Kas chorych, Małopolski i Śląska
L W Ó W
ul. Kopernika 1. 26, II p.

OCHRONA PRACY

Dział poświęcony sprawom ochrony i ubezpieczeniu pracujących.

Wychodzi raz na tydzień jako organ Komisji Związku Kas dla chorych.

Podwyższenie wartości zaległości kasowych.

Wszystkie rządowe i samorządowe opłaty należności waloryzuje specjalna ustawa. Cenę artykułów codziennej potrzeby waloryzuje samowola sprzedających, nawet zasilki w Kasach chorych waloryzuje Kolej, poczta, podatek, chleb i sól wszystko znajduje waloryzację odpowiednią. Jedną jest tylko opłata, którą wolno po miesiącach długich płacić bez jakiegokolwiek dodatku za zwłokę, bo przecież 6 proc. za zwłokę w stosunku rocznym, można uważać chyba za kpiny nie tylko z błędnej Kasy, która ma prawo do takich procentów, ale także ze zdrowego rozumu.

Zdawało nam się, że gdy wyszła ustawa, o waloryzacji publicznych danin rządowych i samorządowych, że i publiczna danina składana w formie opłaty do Kasy chorych, nareszcie dozna jakiejś opłaki. Odnieśliśmy się do przełożonej władzy, aby nam wyjaśniła, czy ustawa ta nie da się zastosować także do opłat dla Kasy chorych. Tymczasem uważamy, że Kasy chorych powinny nie pytając się wcale waloryzować tak samo opłaty, jak to robią władze rządowe z podatkiem, pocztą, telegrafem i t. d. Wprawdzie zamierzona jest nowela do ustawy o Kasach chorych, która między innymi zawiera projekt naznaczenia 5 proc. zwłoki dziennie za opłaty w Kasach chorych. Tak wysokie oprocentowanie zaległości uczyniła by bardziej jeszcze zadostępną waloryzację opłat, aniżeli przepisy odpowiedniej ustawy. Zdaje nam się jednak, że Kasy chorych z tego zysku by chętnie zrezygnowały, gdyby najpierw czekać nie potrzebowały na zrealizowanie tej noweli, a następnie, gdyby nie były inaczej traktowane jak wszystkie inne publiczne opłaty.

Biorąc na uwagę nadzwyczaj ciężkie położenie Kas chorych, coraz nowe i coraz większe ciężary na nie nakładane, pretensje do waloryzacji wszystkich dostawców dla Kas chorych, wzrastające ciągle z konieczności płace lekarzy i pracowników Kas, uważamy za rzecz konieczną, aby Kasy powołując się na ustawę waloryzacyjną, waloryzowały swoje opłaty. Jeżeli władze wyższe na nasze stanowisko się nie zgodzą, i nakażą Kasom wstrzymać się z waloryzacją, to dadzą takim rozporządzeniem dowód, że im zależy na zrujnowaniu ubezpieczenia, na zniszczeniu istniejących Kas chorych.

Pozaurzędowe godziny w Kasach.

Typowy pracodawca powiada swojemu pracownikowi: — wszystko co potrzeba, musi być zrobione. Czasem jest mniej roboty, to się prędzej kończy, czasem jest więcej, to trzeba siedzieć, choćby nawet i do północy.

W praktyce wygląda ta rzecz inaczej. Godzin urzędowych trzeba dotrzymać, chociażby roboty nie było tyle, ile w tych godzinach by zrobić wypadło. Wtedy nie słycać nigdy wezwania, jakoby biuro można wcześniej opuścić, bo roboty nie ma i wezwania takie byłoby nierozumnym, bo w danej chwili roboty nie ma, a za chwilę praca pracownika może być potrzebna. Jeżeli jednak roboty jest więcej, aniżeli wykonać można w godzinach biurowych, to pracodawca częstokroć duma się, aby pracujący tę robotę poza godzinami wykonał i mimo przepisu ustawowego za ten czas zapłacić nie chce.

Zdarzają się takie rzeczy i w Kasach chorych i dlatego jesteśmy zobowiązani ze względu na kilkakrotne zażalenia w tej spra-

wie zabrać głos. Jeżeli kiedyś się trafi, że trzeba godzinę, lub dwie posiedzieć dłużej, aby jakąś sprawę załatwić, to żądanie wynagrodzenia za to jest wprawdzie uzasadnionem ale ze względu na to, że natomiast kiedy indziej nie ma nadmiaru pracy, można ze względu na dobro instytucji z takiego wynagrodzenia zrezygnować. Jeżeli jednak n. p. w jakiejś Kasie ze względów różnych n. p. z powodu zachorowania jednego z pracowników z powodu zmian kategorii często się obecnie powtarzających opóźni się likwidacja opłat i trzeba tę likwidację gwałtownie przyspieszyć, bo opóźnienie likwidacji jest spóźnieniem inkasa; co mnoży zaległości, to taka praca wymaga i dłuższego czasu i licznych godzin po za czasem biurowym. Odmówić zapłaty za taką nadzwyczajną robotę której pracownik w godzinach urzędowych dokonać nie jest w stanie, a której opóźnienia nie zawinął, nie byłoby sprawiedliwym, i mogłoby chyba nastąpić w biurze, w którym pracodawca ma zamiar nadmiernie wyzyskać pracujących. Częstokroć i inne roboty n. p. statystyka z początkiem roku, która na podstawie katastru pospiesznie musi być wykonana i inne niecierpiące zwłoki czynności wymagają pracy w godzinach poza biurowych i nie możemy zrozumieć, dlaczego w niektórych Kasach pracujący się skarżą, że im się za te godziny nie płaci. Dzieje się pracującym w tym wypadku krzywda i jesteśmy przekonani, że zwróciwszy dzisiaj uwagę Zarządów na tę sprawę, uchylimy w wielkiej części uzasadnione skargi.

W sprawie zamknięć rachunkowych.

Departament ubezpieczeń społecznych, przysłał okręgowym Urzędem, a tam gdzie okręgowych Urzędów nie ma, Związkom wzorów nowych sprawozdań rocznych, celem ich zastosoowania w Kasach już za rok 1923. Nowe te wzory są następujące: rachunek strat i zysków, bilans wykazu ruchu członków, obowiązkowo i dobrowolnie ubezpieczonych, wykaz członków rodzin ubezpieczonych, statystyka chorych, połączona i zmarłych ubezpieczonych. Taka sama statystyka członków rodzin. Druki potrzebne na te sprawozdania zamówił Okręgowy Urząd Ubezpieczeń i rozesłał je Kasom wedle cen oryginalnych za zaliczką. Ponieważ Kasa musi z każdego egzemplarza wysłać dwa egzemplarze do Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń, jeden egzemplarz do Głównego Urzędu statystycznego jeden egzemplarz do Okręgowego Związku Kas chorych, a jeden egzemplarz musi zatrzymać u siebie, więc z każdego takiego egzemplarza wysłanych zostanie Kasie 6 sztuk. Zwracamy przy tej sposobności uwagę, że statystyczne wykazy odpowiadają w zupełności dawnej statystyce, formularz jeden z tą różnicą tylko, że jest kilka rubryk więcej do wypełnienia.

Oprócz tego Ministerstwo pracy i opieki społecznej, poleca sporządzanie periodyczne tabel statystyczno-lekarskich, które także Ministerstwo nadesłało, i które się do druku oddało. Tabele te, w których jest 189 chorób i odpowiednio do tego rubryki mają być co trzy miesiące (1. 4.; 1. 7.; 1. 10.; i 31. 12.) wysyłane do Okręgowych Urzędów ubezpieczeń, który w nieprzekraczalnym terminie do dni 15, musi te tabele przesłać do Urzędu Głównego względnie do Ministerstwa. Właściwie powinni by te tabele wypełniać lekarze, ale gdy lekarzy nie uważamy za urzędników sadzimy że te wykazy wypełniać będą urzędnicy na podstawie zgłoszeń chorób i raportów lekarskich. Z takich wykazów

miesięcznych będzie trzeba złożyć wykaz kwartalny dla Ministerstwa. Tych wykazów trzeba do Ministerstwa wysłać dwa co kwartału, jeden zatrzymać u siebie, a jeden wysłać do Okręgowego Związku. Z tego wynika, że takich wykazów będzie potrzeba dla każdej Kasy rocznie, tylko na czysto 28 sztuk. Wysyłając Kasom gotowe druki wyśle Urząd Ubezpieczeń minimalną ilość t. zn. po 6 egzemplarzy wyżej wyliczonych druków, sprawozdawczych i statystycznych i po 30 egzemplarzy tabel lekarsko-statystycznych. Gdyby którakolwiek Kasa uważała, że takich druków potrzebuje więcej, zechce o tem odwrotnie uwiadomić Związek podać liczbę egzemplarzy jaka będzie potrzebna.

Jak zwykle, tak i w tym wypadku otrzymaliśmy uwiadomienie o zmienionym systemie opracowania bilansu, jakoteż statystyk w takim czasie, że Kasy właśnie już robót tych wzięć się powinny, tymczasem zanim wzory będą wydrukowane i odesłane, minie dłuższy przeciąg czasu i dlatego zawczasu uwiadomiamy Kasy o tem, aby były na to przygotowane, że robota ta będzie musiała być wykonana na nowych drukach.

Do wiadomości Kas.

Kasy, które wprowadziły wynagradzanie pracowników wedle systemu płac rządowych, winne z dniem 1-szego stycznia zmienić system wynagradzania wedle ustawy o uposażeniu urzędników państwowych. Zwracamy uwagę Kas, że obecnie już nie będzie podany procent wzrostu płacy, że więc innego sposobu jak zastosowanie ustawy uposażeniowej nie ma. Wedle tej ustawy, wchodzi każdy pracownik do tej samej grupy płac, wedle jakiej rangi dotychczas pobierał wynagrodzenie. Szczegółowo pojedyncze w grupach tych zależą od lat służby, ewentualnie od ukończonych studiów akademickich. Jeżeli n. p. lekarz Kasy był w VIII. randze płac a pracuje w Kasie lat 14 to mu się liczy VIII. grupa płac, jeden szczebel za doktorat, a za wysługę lat przychodzi znowu dwa szczeble, z tem, że za 2 i pół roku ma przejść do wyższego szczebla. Bo 14 lat służby liczy się w Państwa polskiego, które się liczy jako następujący sposób: Jest w tem 5 lat służby istotnych 5 lat a 9 lat za austriackich rządów liczy się za każde 3 lata 6 miesięcy wysługi t. zn. za 9 lat półtora roku służby, razem zatem 6 i pół roku. Gdy się przechodzi do wyższego szczebla co trzy lata, należy się więc za wysługę lat 2 szczeble z tem, że 3 wypadnie za 2 i pół roku. Lekarz ten zatem przyjdzie do grupy VIII. wedle szczebla trzeciego. Pracownik Kasy, który ma lat cztery służby kasowej i pracował w randze X-tej przechodzi do grupy X-tej do szczebla II. z tem, że za dwa lata przejdzie do szczebla trzeciego.

W ustawie znajduje się tabela płac w poszczególnych grupach i szczeblach. Do tej płacy dolicza się obecnie 70 punktów dodatku ekonomicznego i po 45 punktów za każdego na utrzymaniu będącego członka rodziny (żona i dzieci) nie więcej jednak jak 5. Sumę tak powstałą pomnożyć należy przez cyfrę, którą co miesiąc do 20. oznaczyć ma Ministerstwo, a która za styczeń wynosi 165.108. Iloczyn stąd wynikający stanowi płacę pracownika. O ileby nasi koledzy pragnęli objaśnienia szczegółowego, w poszczególnych wypadkach, zechcą nam podać lata służby, dotychczasową rangę i ilość członków rodziny na utrzymaniu będących z wymienieniem ich wieku, a obliczymy im należytości.

Za wiersz milim. 1 szpalowy zwykle za tekstem
mk. 20 000. Nadesłane 60.000, w tekście 100.000

OGŁOSZENIA

Na 1-iej str. 150.000. Drobne ogł. za słowo 15 000.
Komunikaty 80.000, zamiejscowe o 25% drożej

Zawiadomienie!

Znany maga-
zyn obuwia

„REWICZA“ pl. Krakowski 20, I. p.

przeprowadził z dniem dzisiejszym reorganizację swego przedsiębiorstwa i poleca się P. T. Publiczności wszelkich sfer przy zakupie obuwia wykwintnego i zwykłego we wielkim wyborze po cenach najniższych.

Uwaga na adres: plac Krakowski 20, I. piętro

naprzeciw gmachu hr. Skarbka i Bazaru miejskiego

NA RATY!

PLASZCZE, SUKNIE, BIELIZNA
sprzedaje po cenach gotówkowych

MAGAZYN KONFEKCI DAMSKIEJ

„PARYZANKA“ Lwów, Pańska 22.

POSEZONOWA POJEDYNCZYCH PAR. Przykłady cen:

Buonki damskie zagrzm. sztye poczawszy od mk. 8,000.000

„ męskie „ „ „ „ 15,500.000

WYSPRZEDAŻ

Składy OBUWIA firmy Schaapek, Thimaa Grodecka 1 i
i B. cia Kichman i Żółkiewska 17.

Dr. med. M. EISENBERG

Spec. chorób skórnych i wenerycznych
długoletni lekarz kliniki dermatologicznej we Wiedniu.
L w ó w, ulica Sykstuska 34. 108

Rok
założenia 1891

ARTYKUŁY DOMOWO-GOSPODARCZE

Rok
założenia 1891

ALOJZY HÜBNER, Lwów, Rynek 1. 38.

POLECA

GŁÓWNY SKŁAD FARB
I MATERJAŁÓW

WAŻNE DLA PP. TAPICERÓW!

SPRĘŻYNY MEBLOWE w dowolnych
wymiarach

oraz wszelkie towary żelazne poleca najtaniej

FREUNDLICH i FLIESSER

LWÓW, KAZIMIERZOWSKA 14 (podwórze).

Na mandolinie i gitarze (solo) wyucza płynnie z nut pod
gwarancją w 6 tygodniach „Specjalista-pedagog“
Lwów, PLAC BERNARDYNSKI 12. IIP. Kupuje wszelkie in-
strumenty muzyczne. Zgłoszenia tylko od 4—7 pop. 29-3

Kasa chorych m. Lwowa.

Na podstawie uchwały Rady Kasy pod-
wyższono składki i świadczenia do wysokości
2 milj. mkp. dziennej płacy. Wskutek tego
składka ubezpieczonego wynosi w najwyższej
grupie 364 tys. mkp. tygodniowo a zasi-
łek w czasie choroby 1,200.000 mkp.
dziennie, połogowy 2,000.000 mkp. dzien-
nie, protezy 20 milj. mkp., a zasiłek po-
grzebowy 42 milj. mkp.

PT. Pracodawców uprasza się o prze-
dłożenie wykazów zajętych pracowników z dok-
ładnym oznaczeniem rzeczywiście pobieranych
płac i dodatków do dnia 15 stycznia 1924,
a następnie każdego miesiąca należy przed-
kładać wykazy zmian płacy w ciągu ubie-
głego miesiąca dokenanych.

OKAZJA!

Używane koes
na konie :: po
1,400.000 Mp.

sprzedaje, tudzież kupuje i przyjmuje w komis
używane futra, ubrania
bandy etc. firma SONNTAG

Magazyn używanej i nowej konfekcji
Lwów, ul. Kopernika 16.

„GRAFIKA“ MAREK SEIDE

Lwów, ul. Kollataja 6 (w podwórzu)
1622 posiada zawsze na składzie:

PAPIERY wszelkiego rodzaju i formatu
PRZYBORY DRUKARSKIE: Rygaty, szufle,
wierszowniki itp.

MASZYNY DRUKARSKIE, masy do wałków,
farby drukarskie itp.

Zastępstwo na Polskę odlewni czcionek i linii mo-
siężnych POPELBAUMA we WIEDNIU.

Zastępstwo na wschodnią Małopolskę fabryki przybo-
rów drukarskich T. Kaldyka i Ska w Poznaniu.

Już opuścił prasę
PODRĘCZNIK
NAUKI SPIEWU

KI. III

W. GOŁĘBIEWSKIEGO.

Do nabycia we wszystkich księgarniach

Skład główny:

Księgarnia Ludowa

Lwów, ulica Szajnochy 2.

USTAWA

o uposażeniu funkcjonariuszy
— państwowych i wojska —

wyszła z druku i jest do nabycia we wszyst-
kich księgarniach i biurach dzienników.

Skład
główny w „KSIĘGARNI LUDOWEJ“

Lwów, ul. Szajnochy 1. 2.

Zamówienia wykonuje się natychmiast tylko za gotówkę
lub za pobraniem.

Kalendarz Robotniczy

P. P. S.

NA ROK 1924

jest do nabycia w KSIĘGARNI
LUDOWEJ (ul. Szajnochy 1. 2)

i w Administracji DZIENNIKA

== LUDOWEGO. ==